OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
ZAHIRIDDIN MUHAMMAD BOBUR NOMIDAGI
ANDIJON DAVLAT UNIVERSITETI

"Tasdiqlandi"
O'quv ishlari bo'yicha prorektor:
B.M.Axmedov
"28"- avgust 2025-yil

"Iqtisodiyot va moliya" kafedrasi

MIKROIQTISODIYOT
FAN SILLABUSI
(MIKIQ13410)
(sirtqi)

Bilim sohasi:	400000 – Biznes, boshqaruv va huquq
Ta'lim sohasi:	410000 – Biznes va boshqaruv
Ta'lim yo'nalishi:	60410100 - Iqtisodiyot

Andijon– 2025

© Ushbu hujjat Andijon davlat universiteti mulki hisoblanadi va uni oluvchilar uchun maxfiy bo‘lib, to‘liq yoki qisman nusxa ko‘chirilishi, tarqatilishi yoki ko‘paytirilmasligi yoki uchinchi shaxslarga berilmasligi kerak. Ushbu materialni ko‘paytirish, tarqatish, nusxalash, oshkor qilish, o‘zgartirish, tarqatish yoki nashr etishning har qanday shakli qat’iyan man etiladi.

Kun	
Avgust 2025	Ushbu sillabus Andijon davlat universiteti kengashining 2025-yil “28”-avgustdagi 1-sonli bayonnomasi bilan ma’qullangan.
	Tuzuvchilar: Abdullayev Mirzohid G‘oyibberdiyevich, Iqtisodiyot va moliya kafedrasi dotsenti, i.f.f.d (PhD), tel. +998 95 017 07 67 Abdullayev Donyorbek G‘oyiberdiyevich, Iqtisodiyot va moliya kafedrasi o‘qituvchisi, tel. +998 95 070 45 99
	Taqrizchilar: Zufarova G.A – AndMI Iqtisodiyot kafedrasi mudiri, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent Nurmatov D.N – ADU “Iqtisodiyot va moliya” kafedrasi, i.f.n., professor

Mundarija:

MIKIQ13410: MIKROIQTISODIYOT ... 4
1. Fan tavsifi ... 4
2. Fanning dastlabki rekvizitlari ... 4
3. Fanning maqsadi ... 4
4. Ta'lim berish natijalari ... 4
5. Ta'lim berish usullari ... 5
6. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar ... 5
7. Adabiyotlar ... 6
8. Soatlar/Kreditlar ... 6
9. Fanning tarkibiy tuzilishi ... 6
10. Talabalar bilimini baholash ... 12
11. Akademik talablar ... 12

MIKROIQTISODIYOT (MIKIQ13410)

1. Fan tavsifi

Iqtisodiyotda tarkibiy islohotlar va iqtisodiyotni modernizatsiyalashni yanada chuqurlashtnrish, uning ko'lamini kengaytirish bilan bog'liq masalalarning nazariy va amaliy tomonlarini o'rganishda "Mikroiqtisodiyot" fani muhim ahamiyat kasb etadi. Ayniqsa, bugungi kunda hukm surayotgan jahon moliyaviy-iqtisodiy inqirozi sharoitida istehmolchilar talabining o'zgarishi, real sektorda yaratiladigan tovar va ximatlar narxining shakllanishi, foydani maksimallashtirish, noaniqlik sharoitida qaror qabul qilish, shuningdek, narxga va boshqa omillarga bog'liq talab va taklif elastikligining mazmun mohiyati, davlatning bozorga aralashuvi, yahni tovarlarga minimal va maksimal narxlarni o'rnatish va uning oqibatlari bilan bog'liq tushunchalar, qarashlarni sababiy bog'liqlikda tizimli tahlil etishda "Mikroiqtisodiyot" fani alohida o'rin tutadi.

Shuningdek, bugungi kunda ko'plab rivojlangan va jahon iqtisodiyotida yetakchi o'rin tutadigan mamlakatlar tajribasi shuni so'zsiz isbotlab bermoqdaki, raqobatdoshlikka erishish va dunyo bozorlariga chiqish, birinchi navbatda iqtisodiyotni izchil isloh etish, tarkibiy jihatdan o'zgartirish va diversifikatsiya qilishni chuqurlashtirish, yuqori texnologiyalarga asoslangan yangi korxona va ishlab chiqarish tarmoqlarining jadal rivojlanishini tahminlash, faoliyat ko'rsatayotgan quvvatlarni modernizatsiya qilish va texnik yangilash jarayonlarini tezlashtirish hisobidan amalga oshirilishi mumkin.

2.Fanning dastlabki rekvizitlari

Ushbu fan uchun oldindan bilim (prerekvizitlar) talab etilmaydi.

3.Fanning maqsadi

- "Mikroiqtisodiyot" fanini o'qitishdan maqsad – talabalarda zamonaviy bozor iqtisodiyotining ishlashi va rivojlanishining ham nazariy, ham amaliy tomonlarini o'rgatish hamda bozor subhektlarning har xil bozor tuzilmalaridagi iqtisodiy faoliyatini o'rganish bo'yicha yo'nalish profiliga mos bilim, ko'nikma va malaka shakllantirishdir.
  Fan o'z ichiga quyidagi vazifalarni oladi:
- bozor iqtisodiyotining bosh masalasi va uning yechimini o'rganish;
- talab va taklif hamda ularga tahsir qiluvchi omillarni o'rganish;
- bozor munozanati, maksimal va minimal narxlarni o'rnatilishi, talab va taklif elastikligi va ulardan amaliyotda foydalanish yo'nalnshlarini o'rganish;
- istehmolchi tanlovi, iste'molchining bozordagi harakati va unga ta'sir etuvchi omillarni o'rganish;
- ishlab chiqarish va ishlab chiqarish omillari, ulardan optimal foydalanish, ishlab chiqarish xarajatlarini tahlil qilishni o'rganish;
- firmalarning raqobatlashgan va raqobatlashmagan bozor tuzilmalaridagi harakatini hamda ularning faoliyatiga ta'sir qiluvchi omillarni, davlatning iqtisodiy siyosati tahsiri oqibatlarini o'rganish;
- monopol hokimiyat, monopol hokimiyat ko'rsatkichlari va monopoliya sharoitida narx belgilash tamoyillarini o'rganish;
- Shuningdek, "Mikroiqtisodiyot" fani fundamental fanlardan biri bo'lib, boshqa iqtisodiy fanlarni chuqur o'rganishda asos bo'lib xizmat qiladi.

4.Ta'lim berish natijalari

Ushbu fanni muvaffaqiyatli tugatib, talabalar quyidagi ko'nikmalarga ega bo'ladi:

- taqchil resurslarni taqsimlanishi to`g`risida tasavvurga ega bo`lishi;
- talab va taklifni tahlil qilishni bilishi va ulardan foydalana olishi;
- talaba raqobatlashgan va raqobatlashmagan bozorlar to'g'risida ma'lumotlar to'plashni bilishi va tahlil qila olishi;
- bozor sharoitida narxning shakllanishi mexanizmi aniqlay olishi;
- har xil bozor tuzilmalarida firmalarning harakat qilishini tushunishi;
- bozorning ishlash samaradorligi va unga tahsir qiluvchn omillar tahlil qilish qo'nikmalariga ega bo'lishi kerak;

5. Ta'lim berish usullari

– real vaziyatga asoslangan amaliy ishlarni bajarish;
– esse, tezis va maqolalar yozish;
– vaziyatli topshiriqlarni (keys-stadi) yechish;
– jarayonli-yo'naltirilgan ta'lim;
– muhokamalarda ishtirok etish;
– kichik guruhlarda ishlashni tashkil etish;
– loyiha ishini bajarish;
– mustaqil ishlarni bajarish;
– taqdimot tayyorlash;
– turli darajadagi testlarni yechish;
– so'rov o'tkazish;
– muammoni hal qilish.

6. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

1. Mikroiqtisodiyot fanining mazmuni, maqsadi va vazifalari
2. Iqtisodiy bazis tushunchalar
3. Talab va taklif tahlili asoslari
4. Bozor muvozanati, maksimal va minimal narxlar
5. Talab va taklif elastikligi
6. Iste'molchi tanlovi nazariyasi
7. Daromad samarasi va almashtirish samarasi
8. Bozor va tavakkalchilik
9. Firma va ularning tashkiliy-iqtisodiy asoslari
10. Davlatning iqtisodiy roli.
11. Ishlab chiqarish nazariyasi
12. Ishlab chiqarish xarajatlari
13. Mukammal raqobatlashgan bozorda, qisqa muddatli oraliqda firma foydasini maksimallashtirish va uning taklifi
14. Raqobatlashuvchi firma va tarmoqning uzoq muddatli oraliqdagi muvozanati, tarmoq taklifi
15. Raqobat va yakkahokimlik
16. Bozor hokimiyati sharoitida narx belgilash tamoyillari
17. Mehnat bozori va korxonalarda mehnat resurslaridan foydalanish
18. Kapital qo'yilmalar va kapital bozori
19. Korxonalar faoliyatini davlat tomonidan tartibga solish.

7. ADABIYOTLAR

Asosiy adabiyotlar:

1. Salimov B.T., Yusupov M.S, Salimov B.B. Mikroiqtisodiyot: Darslik -T.: Iqtisodiyot, 2019. - 270 b.
2. Shakarov A.B., Xolboyev U.X. Mikroiqtisodiyot. Darslik. – T.: Iqtisod-Moliya, 2020. - 228 b.
3. Абдуллаев М.Ғ. Микроиқтисодиёт. Услубий кўлланма. –Андижон. АДУ. 2024. 160 б.

Qo'shimcha adabiyotlar:

1. Salimov B., Mustafakulov Sh., Salimov D.. Mikroiqtisodiyot: masalalar, namunalar, topshiriqlar, testlar. (O'quv qo'llanma) – T.:TDIU, 2010-196 bet.
2. Кураков Л.П, Игнатьев М.В, Тимирясова А.В и др. Микроэкономика. учебник, 2017
3. Нуреев Р.М. Сборник задач по Микроэкономике, Норма. Москва, 2008.
4. Campbell R, McConnell. Microeconomics. – Copyright 2015, Macmillian Publitshing Company, a division of Macmillian, Inc.
5. Pindyck, Robert S. Microeconomics. – Copyright 2013, Macmillian Publitshing Company, a division of Macmillian, Inc.

6. Axborot manbalari:

1. www.gov.uz - O'zbekistan Respublikasi hukuma tportali.
2. www.lex.uz - O'zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma`lumotlari milliy bazasi.
3. www.trading economics.com – ekonomicheskie pokazateli.

8. Soatlar/Kreditlar

3,4-semestrlar kredit modul miqdori – 6/4=10 ECTS

Ta'lim turi	Ma'ruza	Seminar mashg'ulot	Laboratoriya	Mustaqil ta'lim	Jami
sirtqi	10/8	12/8	0	158/104	180/120
Yillik, jami	**18**	**20**	**0**	**262**	**300**

9. Fanning tarkibiy tuzilishi

Sirtqi:

T/r	Mavzular	Ma'ruza, amaliy va seminar mashg'ulotlar rejasi	Soatlar		
			Ma'ruza	Seminar	Mustaqil ta'lim
		III-semestr			
1	Mikroiqtisodiyot fanining mazmuni, maqsadi va vazifalari	1. «Mikroiqtisodiyot" fanining mazmuni, fanning maqsadi va vazifasi. 2. Cheklangan resurslarni taqsimlashning bozor mexanizmi. 3. Bozor va uning vazifasi.	2	2	32

		4. Bozor bilan bog‘liq bo‘lmagan faoliyat, mulkka egalik qilish – bozor almashuvining asosiy sharti.			
	Iqtisodiy bazis tushunchalar	1. Iqtisodiy ehtiyoj va iqtisodiy ne’matlar mazmuni va mohiyati. 2. Pozitiv va normativ tahlil. 3. Tovarlar oqimi modeli. Kichik doiraviy aylanish.			
2	Talab va taklif tahlili asoslari	1. Talab tushunchasi. 2. Talab chizig‘i. 3. Talab funksiyasi. 4. Bir omilli va ko‘p omilli talab funksiyalari. 5. Talabga ta’sir qiluvchi omillar. 6. Talab miqdorining o‘zgarishi. 7. Talabning o‘zgarishi.	2	4	32
	Talab va taklif tahlili asoslari	1. Taklif va taklif. 2. Taklif chizig‘i. 3. Taklif funksiyasi. 4. Iste’molchilar talabining pasayishi va unga sabab bo‘layotgan omillar. 5. Bir omilli va ko‘p omilli taklif funksiyalari. 6. Taklifga ta’sir qiluvchi omillar. 7. Taklif miqdorining o‘zgarishi. 8. Taklifning o‘zgarishi.			
	Bozor muvozanati, maksimal va minimal narxlar	1. Bozor muvozanati va muvozanat narx. 2. Bozor muvozanatiga ta’sir qiluvchi omillar. 3. Maksimal va minimal narxlar, «qora bozor»ni vujudga kelishi. 4. Iste’molchi yutug‘i va ishlab chiqaruvchi yutug‘i.			
3	Talab va taklif elastikligi	1. Elastiklik va uning turlari. 2. Nuqtasimon va yoysimon elastikliklar, ularni hisoblash. 3. Daromadga ko‘ra talab elastikligi va kesishgan talab elstikligi. 4. Talab elastikligiga ko‘ra sotuvchi daromadini maksimallashtirish.	2	2	32
	Iste‘molchi tanlovi nazariyasi	1. Naflilik nazariyasining asosiy qoidalari. 2. Naflilik funksiyasi, umumiy naflilik vachekli naflilik. 3. Befarqlik chizig‘i va ne’matlarni chekli almashtirish normasi. 4. Byudjet chizig‘i va byudjet chegarasi. 5. Iste’molchi tanlovi masalasi va uning grafik usulidagi echimi tahlili.			
	Daromad samarasi va almashtirish samarasi	1. «Daromad-iste’mol» chizig‘i va uning tahlili. 2. «Narx-iste’mol» chizig‘i va uning tahlili. 3. Normal va past kotegoriyali tovarlar uchun daromad va almashtirish samarasi.			

		4. O‘rin bosuvchi va to‘ldiruvchi tovarlar. 5. Qasshoqlik, uni kamaytirish va daromadlarning taqsimlanishi.			
4	Bozor va tavakkalchilik	1. Noaniqlik va tavakkalchilik. 2. Ehtimol tushunchasi. 3. Noaniqlik sharoitida tanlash. 4. Tavakkalchilikni vujudga kelishi sabablari. 5. Tavakkalchilik o‘lchovi. 6. Tavakkalchilikka bo‘lgan munosabat. 7. Tavakkalchilikka moyillik. 8. Tavakkalchilikka moyil bo‘lmagan holat. 9. Tavakkalchilikka befarqlik. 10. Tavakkalchilikni pasaytirish yo‘llari. 11. Korxonalarning faoliyat sohalarini va ishlab chiqaradigan mahsulotlar turini kengaytirish (diversifikatsiyasi). 12. Tavakkalchilikni pasaytirishda diversifikatsiyaning o‘rni va ahamiyati. 13. Ma’naviy tavakkalchilik.	2	2	32
5	Firma va ularning tashkiliy-iqtisodiy asoslari	1. Firma tushunchasi. 2. Tadbirkorlik firmalarining asosiy shakllari. 3. Xususiy firmalar. 4. Xususiy firmaning ustun va zaif tomonlari. 5. Mas’uliyati cheklangan va cheklanmagan jamiyatlar. Aksionerlik jamiyatlari (korporatsiyal 6. Jamiyatning javobgarligi. 7. Aksionerlik jamiyatining ustun tomonlari va zaif tomonlari. 8. Aksiyadorlarning huquqlari. 9. Davlat korxonalari. 10. Foyda olmaydigan tashkilotlar.	2	2	30
		Jami soat	**10**	**8**	**158**
		IV-semestr			
1	Ishlab chiqarish nazariyasi	1. Ishlab chiqarish jarayoni. 2. Ishlab chiqarish texnologiyasi. 3. Ishlab chiqarish omillari va ularning turlari. 4. Ishlab chiqarish funksiyasi, bir omilli va ko‘p omilli ishlab chiqarish funksiyalari 5. Izokvanta tushunchasi. 6. Izokvantalar kartasi va uning xususiyatlari. 7. Izokvantaning yotiqligi burchagi.	2	2	26
2	Ishlab chiqarish xarajatlari	1. Xarajatlar to‘g‘risida tushuncha. 2. Boy berilgan imkoniyatlar va alternativ xarajatlar. 3. Qaytarilmaydigan xarajatlar. 4. Iqtisodiy xarajatlar, buxgalteriya xarajatlari. 5. Ichki va tashqi xarajatlar.	2	2	26

		6. Iqtisodiy foyda va normal foyda. 7. Yalpi xarajatlar.			
3	Raqobat va yakkahokimlik Bozor hokimiyati sharoitida narx belgilash tamoyillari	1. Raqobat tushunchasi. 2. Raqobatlashuvchi firmalar. 3. Raqobatlashmagan bozor turlari. 4. Sof monopoliya. 5. Sof monopoliyaga misollar. 6. Iste'molchi ortiqchaligini egallash. 7. Iste'molchi daromodiga ko'ra narx belgilash. 8. Iste'mol hajmiga ko'ra narx belgilash. 9. Tovarlar kategoriyasiga ko'ra narx belgilash	2	2	26
4	Korxonalar faoliyatini davlat tomonidan tartibga solish.	1. Bozor munosabatining kamchiliklari. 2. Bozor muvozanatining buzilish oqibatlari. 3. Davlatning bozorga samarali aralashuvi. 4. Tashqi samara. 5. Manfiy tashqi samara va musbat tashqi samara. 6. Davlatni atrof-muhitni muhofaza qilish siyosati. 7. Ijtimoiy ne'mat. Asimmetrik axborotlarni tartibga solish. 8. Bozor ojizligi.	2	2	26
Jami soat			**8**	**8**	**104**
Umuiy jami soat			**18**	**20**	**262**

10. Talabalar bilimini baholash

Maksimal va saralash ballari	**Ma'ruza mashg'ulotlarida 30 ball**		**Amaliy, seminar, laboratoriya mashg'ulotlarida 30 ball**		**jami**	**Yakuniy nazorat**	Jami
	Oraliq nazoat uchun	Mustaqil ta'lim	Joriy nazorat uchun	Mustaqil ta'lim			
Maksimal bal 100%	15	15	15	15		40	
Saralash bali 60%	Saralsh bali 36 ball						
Nazoratni o'tkazish muddati va shakli	Fanning 70 foiz o'zlashtirilganda (yozma, amaliy ish, og'zaki)		Amaliy, seminar, laboratoriyamashg'ulotlar davomida		60	Fakultet dekani tomonidan tasdiqlangan grafik asosida, YN jarayoni test shaklida HEMIS platformasi orqali amalga oshiriladi (ayrim fan xususiyatlaridan kelib chiqib YN turi boshqa shakllarda ham o'tkazilishi mumkin)	100

Talabaning semestr davomida fan bo'yicha to'plagan umumiy bali har bir nazorat turidan belgilangan qoidalarga muvofiq quyidagi formula orqali hisoblanadi:

YaB=JN+ON+YaN

Bu yerda:

JN — joriy nazorat; ON — oraliq nazorat; YaN — yakuniy nazorat.

Eslatma: dars mashg'ultotlaridagi ishtiroki, joriy nazorat va oraliq nazoratlar uchun ajratilgan jami ballar (60 ball) ning kamida 60 foizi (36 ball)ni to'play olmagan talabaning yakuniy nazoratga kirishiga ruxsat berilmaydi.

11. Akademik talablar

O'qituvchi va talaba o'trasidagi o'zaro munosabat samimiy va beg'araz bo'lishi lozim, talaba mustaqil bajargan topshiriqlarni belgilangan tartibda elektron pochta yoki o'quv platforma orqaliyuboradi va javobni ham shu tartibda oladi. Belgilangan muddatda bajarilmagan topshiriqlar qayta qabul qilinmaydi. O'qituvchi talaba tomonidan bajarilgan topshiriqlarni antiplagiat dasturida tekshiradi, originallik darajasi 70 foizdan past bo'lgan ishlar baholash uchun qabul qilinmaydi. Talabaning bajargan topshirig'i 2 martagacha antiplagiat dasturida tekshirilishiga imkoniyat beriladi, natija talab darajasida bo'lmasa, ish qabul qilinmaydi.

O'quv uslubiy boshqarma boshlig'i: **F.Odilov**

Fakultet dekani: **S.Ismailov**

Kafedra mudiri: **B.Ro'zimov**

Tuzuvchi: **M.Abdullayev**